

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

27 noiembrie 2013

P.M. Nr. 27

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art.73 al Constituției și în conformitate cu prevederile art.47 din Regulamentul parlamentului, se înaintează, cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: Proiectul de lege
Nota informativă

Deputați în Parlament:

Trifirih (V. Mîrșin)
Madarenko (O. Баденко)
Blah (B. Абрамчук)

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>482</u>
<u>27</u>	<u>11</u> 2013
Ora	_____

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Art.I. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. După articolul 135¹ se introduc articolele 135², 135³ și 135⁴ cu următorul cuprins:

Articolul 135². Holocaustul

Persecuția sistematică sprijinită de stat, anihilarea și exterminarea unui număr mare de membri ai comunității evreiești.

se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

Articolul 135³ Negarea Genocidului, Holocaustului sau a altor crime contra umanității

Negarea, contestarea, aprobarea sau justificarea prin orice mijloace, în public a Genocidului, Holocaustului sau a altor crime contra umanității ori a efectelor acestora

se pedepsește cu închisoare de la 3 luni pînă la 1 an și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Articolul 135⁴. Simbolurile și organizațiile cu caracter fascist, rasist sau xenofob

(1) Utilizarea, confecționarea, vânzarea, răspîndirea simbolurilor fasciste, rasiste sau xenofobe adică a drapelurilor, emblemelor, insinelor, uniformelor, sloganurilor, formulelor de salut, precum și a altor asemenea însemne, în scopul promovării ideilor, concepțiilor sau doctrinelor fasciste, rasiste sau xenofobe, precum ura și violența pe motive etnice, rasiale sau religioase, superioritatea unor rase și inferioritatea altora, antisemitismul, incitarea la xenofobie și extremismul.

se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Constituirea, aderarea sau sprijinirea sub orice formă a oricărui grup din trei sau mai multe persoane, inclusiv a organizațiilor cu sau fără personalitate juridică, partidelor și mișcărilor politice, asociațiilor și fundațiilor, societăților comerciale, precum și a altor persoane juridice care își desfășoară activitatea temporar sau permanent, în scopul promovării ideilor, concepțiilor sau doctrinelor fasciste, rasiste sau xenofobe, precum ura și violența pe motive etnice, rasiale sau religioase, superioritatea unor rase și inferioritatea altora, antisemitismul, incitarea la xenofobie și extremismul.

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 unități convenționale și cu lichidarea persoanei juridice.

Art.II. – La articolul 3 alineatul (4¹) din Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.117–118, art.355), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

“(4¹) În condițiile alin.(3) se interzice răspîndirea și/sau utilizarea în public a simbolurilor fasciste, rasiste ori xenofobe, precum și promovarea ideologiilor totalitariste fasciste, rasiste ori xenofobe și/sau negarea Holocaustului, acțiuni care se sancționează în conformitate cu legislația în vigoare.”

Art.III. – Prezenta lege intră în vigoare din momentul publicării.

Art.IV. - Guvernul, în termen de 6 luni, va elabora, adopta și aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Prin proiectul de lege înaintat se propune instituirea răspunderii penale pentru săvârșirea unor infracțiuni care încalcă drepturile cetățenilor și propagă ideologii totalitariste cum ar fi fascismul, rasismul sau xenofobia, precum și negarea existenței Holocaustului. Oportunitatea implementării răspunderii penale în cazul săvârșirii unor astfel de infracțiuni este dictată și de faptul că manifestările și incidentele anti-semite înregistrează, în ultimul timp, o recrudescență îngrijorătoare.

Considerăm că, prezentul proiect va asigura crearea cadrului legislativ unic privind condamnarea pentru săvârșirea unor infracțiuni care, fiind motivate de ură, prezintă un grad sporit de pericol social. Astfel, scopul acestui proiect de lege este de a informa și de a forma societatea în vederea eliminării oricărei forme de discriminare, de a investiga și sancționa actele de discriminare, contribuind astfel la crearea unui climat generat de încredere, respect și solidaritate, definitoriu pentru o societate democratică și europeană.

Infracțiunile motivate de intoleranță față de anumite grupuri sociale au potențialul de a diviza societatea și de a crea cicluri de violență și răzbunare, de aceea necesită o abordare specială. În cazul Republicii Moldova, aceste infracțiuni nu au avut până în prezent o expresie distinctă în Codul penal, astfel se constată necesitatea modificării legislației penale.

Așadar, elaborarea prezentului proiect a fost determinată de necesitatea de a condamna în mod explicit intoleranța și discriminarea, care sunt incompatibile cu statul de drept. Infracțiunile motivate de ură sunt manifestări violente de intoleranță au un impact profund nu numai asupra victimei directe, dar și a grupului cu care victima se identifică. Ele afectează coeziunea comunității și stabilitatea socială. În rezultat, adoptarea unei legi care să condamne direct acest gen de infracțiuni, va reprezenta o soluție atât pentru siguranța persoanei, cât și a comunității.

Or, prin pedepsirea explicită a mobilurilor bazate pe prejudecăți, se transmite un mesaj infractorilor în sensul că o societate justă și însufletită de valori umane nu va tolera asemenea acte. Totodată, prin recunoașterea răului provocat victimelor, se inspiră fiecareia dintre acestea, precum și comunităților din care fac parte, faptul că justiția penală este menită să îi protejeze.

Apreciem că, prezentul proiect de lege va constitui un răspuns eficient al dreptului penal în legătură cu infracțiunile motivate de ură și va produce efecte în practică. Proiectul instituie norme clare, concrete și accesibile, fiind definite expres noțiunile de bază, fapt ce va duce la creșterea șanselor ca organele de aplicare a legii să nu întâmpine dificultăți în implementarea noilor norme. În plus, existența unei legi eficiente, va crea un cadru de identificare a cazurilor de discriminare și intoleranță, astfel proiectul propus va constitui un catalizator puternic pentru schimbarea atitudinilor în cadrul societății.

Un argument important în susținerea proiectului de lege, îl constituie și faptul că, până în prezent, toate statele din Uniunea Europeană cu democrații avansate, cum ar fi Austria, Belgia, Cehia, Franța, Germania, Ungaria, Israel, Luxemburg, Polonia, România, au instituit răspunderea penală pentru susținerea și propagarea ideologiei naziste, instigarea la intoleranță, discriminare, negarea sau justificarea în public a crimelor comise de regimul totalitarist nazist, etc.

Este notoriu faptul că, în timpul celui de-al doilea război mondial (1939-1945), Germania nazistă și colaboratorii ei, au nimicit o mare parte a populației evreiești

europene, Holocaustul fiind considerat unul dintre cele mai groaznice genociduri din istoria lumii.

Prin rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite numărul 60/7 din 1 noiembrie 2005 a fost respinsă orice negare a Holocaustului și au fost încurajate statele membre ale Adunării Generale să transmită viitoarelor generații lecția genocidului, pentru ca această pagină neagră a istoriei să nu se repete. Or, pentru a se preveni viitoarele acte de genocid, cea mai eficientă metodă este instituirea răspunderii penale pentru negarea, punerea la îndoială sau justificarea în public a Holocaustului. Astfel, aplicarea sancțiunilor penale pentru negarea Holocaustului, va contribui la consolidarea eforturilor de păstrare a amintirii acelor evenimente și, pe cale de consecință, la excluderea unor infracțiuni similare.

Așadar, confecționarea, afișarea, utilizarea în public a simbolurilor regimurilor totalitare poate instiga noi adepți, deoarece anume prin răspândirea simbolurilor acestui regim a reușit, în secolul trecut, să își facă populare ideologiile, câștigând mulți susținători noi. Permițând utilizarea și liberul afișaj, tinerii ajung în contact cu aceste reprezentări, și pot fi ușor de influențat, adoptând ținuta vestimentară specifică nazismului cât și convingerile regimului, iar acest fapt va duce la perpetuarea curentelor totalitariste, constituind un pericol pentru întreaga societate.

În același timp, răspândirea sau afișarea simbolurilor regimurilor totalitare rezește amintiri dureroase fostelor victime ale acestor ideologii. Se estimează că Holocaustul a provocat moartea a 8 milioane de oameni în toată lumea, dintre care aproape 6 milioane de evrei. Aceste cifre nu aparțin numai trecutului, mulți supraviețuitori ai totalitarismului aflându-se și astăzi în viață, iar trauma psihologică a fost transmisă mai departe familiei și rudelor. Astfel, permiterea simbolurilor este o lipsă de respect față de acești oameni, care, odată cu expunerea lor, vor fi nevoiți să re trăiască momente dureroase.

Prin urmare, adoptarea acestui proiect de lege constituie un gest semnificativ de protecție a democrației de astfel de simboluri, care au adus crima în masă și împotriva umanității.

Totodată, inițiativa legislativă prevede excluderea răspunderii penale în cazul afișării simbolurilor și/ sau transmiterii ideologiilor regimurilor totalitare cu scop educativ, informativ, în interesul artei sau al științei. Această abordare fiind una absolut logică și întemeiată, deoarece, în asemenea circumstanțe, aspectele privind ideologiile și simbolistica totalitaristă sunt prezente pentru a lărgi cunoștințele despre trecutul istoric și pentru a permite recunoașterea, în diferite situații, a ideologiilor respective.

Pentru a evita existența dublelor standarde se propune a fi introduse completările de rigoare și în Legea cu privire la libertatea de exprimare. Considerăm că, aprobarea proiectului de lege nu va reprezenta o încălcare a dreptului la libertatea de expresie, deoarece aceasta nu poate fi garantată în cazul îndemnului, implicit sau explicit, la crimă, sau în cazul negaționismului Holocaustului.

În concluzie, prin votarea prezentului proiect de lege, în numele valorilor fundamentale ale statului de drept, Republica Moldova își va afirma angajamentul de a combate discriminarea rasială, xenofobia și antisemitismul. Determinând reacții punitive pentru astfel de acțiuni, această inițiativă legislativă are menirea să consolideze legislația anti-discriminare și să îmbunătățească educația despre Holocaust. Totodată, apreciem că puterea de sancționatoare a legii penale este de natura, dacă nu să elimine, atunci să reducă substanțial cazurile de manifestare a extremismului, antisemitismului, xenofobiei, dar și încercările de negare a Holocaustului în Republica Moldova.

Subliniem că prezentul proiect de lege este în strictă concordanță cu următoarele acte adoptate la nivel internațional:

- Convenția privind prevenirea și reprimarea crimei de genocid, adoptată de Adunarea generală a Națiunilor Unite prin Rezoluția 260A (III) din 9 decembrie 1948, în vigoare pentru Republica Moldova din 26 aprilie 1993;
- Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, adoptată de Adunarea generală a Națiunilor Unite prin Rezoluția 2106 (XX) din 21 decembrie 1965, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993;
- Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite nr.60/7 din 1 noiembrie 2005, prin care se respinge orice negare a Holocaustului;
- Rezoluția Parlamentului European nr.0213 (2009) referitoare la conștiința europeană și totalitarismul.

Deputați în Parlament

Міщенко (v. Mișin)
Мартинко (v. Babenco)
Вед (v. Aronovsk)